

Nr 1 d.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1937 kl. 4 e. m.

Konstitutionsutskottets memorial med uppgift å återstående vilande förslag till ändringar i grundlagarna.

I sitt memorial nr 1 den 28 januari 1937 till innevarande riksdag anmälde konstitutionsutskottet de under sistförflutna fyraårsperiod jämlikt § 64 riksdagsordningen såsom vilande antagna förslag till ändringar i rikets grundlagar, vilka utskottet funnit icke stå i sådant samband med övriga vilande grundlagsförslag eller med lagstiftningsfrågor, direkt sammanhängande med vilande grundlagsförslag, att hinder förelåg för omedelbart upptagande av dem till slutligt avgörande; i sitt memorial nr 1 a den 9 mars 1937 anmälde utskottet, sedan utskottet inhämtat, att första lagutskottet beslutat utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 2, till riksdagen med förslag till lag med vissa bestämmelser om rättegång i tryckfrihetsmål, ett vid 1936 års lagtima riksdag såsom vilande antaget förslag till ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 5 tryckfrihetsförordningen; i sitt memorial nr 1 b den 20 april 1937 anmälde utskottet, sedan utskottet beslutat utlåtande till riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 182 till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen om val till riksdagen och nr 183 med förslag till lag angående ändrad lydelse av 5 och 6 §§ samt 8 § 1 mom. lagen om landsting m. m., vid 1936 års lagtima riksdag såsom vilande antagna förslag till ändrad lydelse av §§ 6 och 19 riksdagsordningen samt § 6 mom. 10 samma grundlag; och i sitt memorial nr 1 c den 5 maj 1937 anmälde utskottet, sedan ett vid 1936 års lagtima riksdag såsom vilande antaget förslag till ändrad lydelse av §§ 6 och 19 riksdagsordningen slutligen godkänts, vid 1936 års lagtima riksdag såsom vilande antagna förslag till ändrad lydelse av § 6 mom. 10 och §§ 16 och 26 riksdagsordningen samt § 1 4:o och § 2 4:o elfte stycket tryckfrihetsförordningen ävensom förslag till ändrad lydelse av § 6 mom. 10 och § 26 riksdagsordningen.

Sedan utskottet tidigare denna dag justerat utlåtande nr 21 till riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts propositioner nr 107 och 108 med förslag till lag om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar m. m. ävensom en i ämnet väckt motion, får utskottet härmed för riksdagen anmäla från sistförflutna fyraårsperiod återstående av riksdagen ännu icke slutligt prövade, vilande förslag till ändringar i rikets grundlagar, nämligen förslag till ändrad lydelse av § 86 regeringsformen, § 38 mom. 1 riksdagsordningen samt §§ 1 och 2 tryckfrihetsförordningen ävensom förslag till ändrad lydelse av § 4 3:o tryckfrihetsförordningen.

Förslag

till ändringar i grundlagarna, hänskjutna till grundlagsenlig behandling vid nu pågående riksdag:

1) angående ändrad lydelse av § 86 regeringsformen, § 38 mom. 1 riksdagsordningen samt §§ 1 och 2 tryckfrihetsförordningen.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Regeringsformen.

§ 86.

Med tryckfrihet förstås varje svensk mans rättighet att, utan några av den offentliga makten i förväg lagda hinder, utgiva skrifter, att sedermera endast inför laglig domstol kunna tilltalas för deras innehåll, och att icke i annat fall kunna därför straffas, än om detta innehåll strider emot tydlig lag, given att bevara allmänt lugn, utan att återhålla allmän upplysning. *Alla handlingar och protokoll i vad mål som helst, de protokoll undantagna, som uti statsrådet och hos Konungen i kommandomål föras, må ovillkorligen genom trycket kunna utgivas. Ej må tryckas banko- och riksgäldsverkens protokoll och handlingar rörande ärenden, vilka böra hemliga hållas.*

§ 86.

Med tryckfrihet förstås varje svensk mans rättighet att, utan några av den offentliga makten i förväg lagda hinder, utgiva skrifter, att sedermera endast inför laglig domstol kunna tilltalas för deras innehåll, och att icke i annat fall kunna därför straffas, än om detta innehåll strider emot tydlig lag, given att bevara allmänt lugn, utan att återhålla allmän upplysning. *Alla allmänna handlingar må ovillkorligen genom trycket kunna utgivas, där ej i tryckfrihetsförordningen annorlunda stadgas.*

Riksdagsordningen.

§ 38.

1. Konstitutionsutskottet tillkommer att granska rikets grundlagar, vallagen, stadgan om ersättnings utgående för riksdagsmannauppdragets fullgörande, stadgan om val av talmän och vice talmän i riksdagens kamrar, stadgan om val till riksdagens utskott ävensom de reglementariska föreskrifter, vilka riksdagen jämlikt § 78 äger fastställa, samt att hos riksdagen föreslå de ändringar däruti, dem utskottet anser högst nödiga eller nyt-

§ 38.

1. Konstitutionsutskottet tillkommer att granska rikets grundlagar, *lagen om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar*, vallagen, stadgan om ersättnings utgående för riksdagsmannauppdragets fullgörande, stadgan om val av talmän och vice talmän i riksdagens kamrar, stadgan om val till riksdagens utskott ävensom de reglementariska föreskrifter, vilka riksdagen jämlikt § 78 äger fastställa, samt att hos riksdagen föreslå de ändringar

(Nuvarande lydelse.)

tiga och möjliga att verkställa, så ock att meddela utlåtande över de från kamrarna till utskottet hänvisade *grundlags- och vallagsfrågor samt frågor rörande omförmälda stadgar och föreskrifter.*

(Föreslagen lydelse.)

däruti, dem utskottet anser högst nödiga eller nyttiga och möjliga att verkställa, så ock att meddela utlåtande över de från kamrarna till utskottet hänvisade *frågor rörande grundlagarna samt ovan omförmälda lagar, stadgar och föreskrifter.*

Tryckfrihetsförordningen.

§ 1.

§ 1.

13:o. *I överensstämmelse med här ovan för en allmän och lagbunden tryckfrihet lagda grunder skall det, under villkor av helgd för andras äganderätt och med iakttagande av vad eljest i denna lag finnes stadgat, stå var och en svensk medborgare fritt att genom tryck allmängöra skrifter av vad form, vidd eller beskaffenhet som helst och däri över allt vad som är eller kan bliva föremål för mänsklig kunskap sina tankar kungöra; skolande för varje ämne skrivarten av författarens eget val bero. Följaktligen skall ej något, som över i denna lag tillåtliga ämnen i tryck anmärkes, påminnes eller eljest gransknings- eller reflexionsvis i dagsljuset framlägges, kunna, under förvändning att innebära tadel eller klander, såsom straffbart anses, såvida skrivsättet icke såsom smädligt eller skändligt sig utmärker, om ansvar varför i denna lag stadgat är.*

§ 2.

§ 2.

1:o. *I överensstämmelse med här ovan för en allmän och lagbunden tryckfrihet lagda grunder, skall det, under de nedanför i 3 § stadgade förbehåll, stå varje författare fritt,*

1:o. *I följd av vad i 1 § stadgas skall det vara en var svensk medborgare tillåtet att, med undantag som i 6 mom. sägs, i tryck utgiva alla till stats- eller kommunalmyndighet in-*

(Nuvarande lydelse.)

att över allt vad som är eller kan bli va föremål för mänsklig kunskap genom tryck sina tankar kungöra.

2:o. Skall, för varje ämne, skrivarten av varje författares eget val bero, under det ansvar därför, som nedanför bestämmes, ifall den såsom skändlig eller smädlig sig utmärker.

3:o. Skall det, i enlighet med vad i 1 § 3, 4 och 9 mom. stadgat är, vara varje författare eller utgivare tillåtet, att, under det enda villkor av helgd för andras ägande rätt, allmängöra skrifter av vad form, vidd eller beskaffenhet som helst.

4:o. I grund av vad i 1 mom. av denna § stadgat är, skall även, till utgivarens säkrare efterrättelse, dock med de undantag och villkor, som nedanför stadgas skola, uttryckligen vara envar tillåtet, att i allmänt tryck utgiva alla, såväl rättegångar, som andra allmänna ärenden rörande handlingar, protokoll och beslut, av vad namn och beskaffenhet de vara må, evad de höra till den förflutna tiden, eller till mål, som hädanefter förekomma, vare sig hos riks rätt, högsta domstolen, regeringsrätten, lagrådet, nedre justitierevisionen, allmänna beredningen, över- och underrätter, kollegier, kommittéer, beredningar, direktioner, kommissioner, förvaltningar, Konungens befallningshavande, konsistorier, exekutionssäten, eller andra publika verk, utan åtskillnad på målens beskaffenhet av civila, kriminella, ekonomiska, militära eller ecklesiastika; vidare alla tillförene, nu eller hädanefter gällande instruktioner, konstitutioner, reglementen, statuter, ordningar, privilegier, reskripter och allmänna stadganden, varifrån helst utfärdade, tilli-

(Föreslagen lydelse.)

komna och därifrån utfärdade handlingar, hos sådan myndighet förda diaries, journaler, register och andra dylika förteckningar, därstädes hållna justerade protokoll, så ock alla andra där upprättade handlingar, såvitt de hänföra sig till mål eller ärenden som av myndigheten slutbehandlats.

Med statsmyndighet förstås i denna paragraf statsdepartementen och kommandoexpeditionerna, riksdagen och allmänna kyrkomötet, deras avdelningar, utskott, nämnder, deputerade och revisorer, domstolar och ämbetsverk samt övriga till statens förvaltning hörande myndigheter och inrättningar, nämnder, kommissioner och kommittéer.

Med kommunalmyndighet förstås i denna paragraf alla till kommunal styrelse eller förvaltning hörande stämmor och representationer, myndigheter, styrelser, kollegier, nämnder, råd, kommissioner, revisorer, utskott och kommittéer jämte underlydande verk och inrättningar.

2:o. Envar svensk medborgare skall i den ordning nedan sägs äga fri tillgång till alla i 1 mom. omförmälda allmänna handlingar, som hos stats- eller kommunalmyndighet förvaras. I den sålunda stadgade rätten skola allenast gälla de inskränkningar vilka påkallas av hänsyn till rikets säkerhet eller dess förhållande till främmande makt, eller för brotts förekommande eller beivrande, eller till behörigt skydd för statens eller menighetens intresse i deras ekonomiska mellanhavanden med varandra och med enskilda, eller av hänsyn till privatlivets helgd eller enskildas behöriga ekonomiska intresse; och skola i särskild, av Konungen och riksdagen

(Nuvarande lydelse.)

ka med alla ovannämnda högre och lägre rätters, kollegiers, ämbetsverks, publika korporationers och alla ämbets- och tjänstemäns relationer, memorialer och ämbetsbrev; äntligen alla societeters och verks, samt enskilda personers memorialer, ansökningar, förslag, betänkanden, besvär, jämte utslag och svar därå, till de delar därav, som till publika ämbetsmäns och verks handläggning komma; och böra till den ändan icke allenast alla sådana handlingar, vid domstolar och andra ovannämnda verk och ämbeten, genast och utan tidsutdräkt emot lösen utlämnas åt vem det äskar, antingen han har i saken del eller ej, vid ansvar såsom för tjänstens försummelse, om sådant av någon publik tjänsteman vägras eller obehörigen fördröjes, utan även, vid samma ansvar, i alla arkiv, var och en fri tillgång lämnas, att få på stället avskriwa eller avskriwa låta, eller, om därvid betydande hinder vore, i bevitnad avskrift, emot vederbörlig lösen, utbekomma alla slags handlingar i vad ämne som helst.

Vid föregående tillåtelse skola följande undantag ovägrligen iakttagas:

Att protokoll, hållna hos Konungen i ministeriella ärenden och kommandomål, eller statsrådets protokoll och handlingar, eller riksståndens, eller utrikesnämndens, eller konstitutionsutskottets, rörande statsrådet eller rörande upplysningar, som prövats böra hemliga hållas, eller banko- och riksgäldsverkens, eller banko- och statsutskottens, eller revisorers över banko- och riksgäldsverken, rörande samma verks hemliga ärenden, icke kunna före femtio år efter protokollets eller handlingens datum till tryckning

(Föreslagen lydelse.)

samfällt stiftad lag noga angivas de fall, då allmänna handlingar enligt nämnda grunder skola hemlighållas.

3:o. Allmän handling, som ej efter vad i 2 mom. sägs skall hållas hemlig, varde, när det äskas, hos stats- eller komunalmyndighet genast eller så snart det kan ske utlämnad för läsning och avskrivning på stället utan avgift eller i bestyrkt avskrift mot vederbörlig avgift. Skyldighet att tillhandahålla handling på stället föreligger dock ej, om betydande hinder därför möter; och skall skyldighet att i avskrift utlämna hos kommunalmyndighet förvarad handling, som kan tillhandahållas på stället, gälla endast i den utsträckning, varom i kommunallagarna eller eljest särskilt stadgas.

Handling, som till viss del är hemlig, skall utan hinder därav tillhandahållas på stället, därest det kan ske på sådant sätt att vad i den del beröres icke uppenbaras. Dylik handling må i avskrift utlämnas med uteslutande av den del som skall hållas hemlig.

4:o. Framställning om allmän handling utbekommande prövas, med undantag som nedan i detta moment sägs, av den myndighet hos vilken handlingen finnes.

Är värden om handlingen på grund av särskild föreskrift, innehavande tjänst eller givet uppdrag anförtrödd viss befattningshavare, åligge utlämnandet närmast denne efter egen prövning, men har han att ställa sig myndighetens föreskrifter beträffande handlingens utlämnande eller hemlighållande till efterrättelse samt att, då anledning till tvekan finnes och omgång ej föranledes, hänskjuta fråga

(Nuvarande lydelse.)

fordras, eller, utan vederbörandes tillstånd, utbekommas. Utgivnas sådana handlingar av trycket före ovannämnda tid, utan vederbörandes tillstånd, straffes utgivaren, om han varit betrodd att dem värda och förpliktad att dem hemliga hålla, efter allmän lag och särskilda stadgar. Gör någon annan det, böte han därför etthundra riksdaler eller mera, efter brottets beskaffenhet. Till lika straff vare den förfallen, som olovligen genom trycket kungör förenämnda handlingar, ifall värden därav blivit honom anförtrodd, men han icke, vid något bestämt högre ansvar, vore förut förbunden att dem icke uppenbara.

Att ej några ministeriella handlingar eller diplomatiska personers enskilda anteckningar eller berättelser över ministeriella ärenden, vilka höra till ett senare tidevarv, än för minst femtio år tillbaka, utan regeringens tillstånd, ej heller enskilda brev, såvida de ej till något rättegångsmål nödvändigt höra, ej heller åt publik vård anförtrodda deposita av skrifter och handlingar, utan deras tillstånd, som samma brev eller deposita angå eller tillhöra, kunna utgivnas eller utbekommas. Den häremot bryter, böte femtio riksdaler.

Att mobiliseringsplaner för krigsmakten, planer för dess sammandragning eller verksamhet under krigstid eller vid krigsfara ävensom sådana handlingar angående omfattningen, beskaffenheten och belägenheten av dess mobiliseringsförråd och mobiliseringsutrustning samt sådana kartor, ritningar, avbildningar och beskrivningar angående rikets fästningsverk, örlogsstationer och varv, militära positioner, minförsvar, annan för krigs-

(Föreslagen lydelse.)

om utlämnande till myndighetens avgörande. Värgrar befattningshavare att utlämna handling, skall, där sökanden det begär, frågan hänskjutas till myndigheten.

Där det finnes av särskilda förhållanden påkallat till beredande av trygghet mot obehörigt utlämnande, äge Konungen beträffande särskilda slag av handlingar, som avses i den i 2 mom. omförmälda lag, förordna att handlingarna i viss ordning skola försees med anteckning om att de äro hemliga. Fråga huruvida handling, å vilken anteckning sålunda skett, likväl lagligen bör utlämnas må prövas allenast av den eller de myndigheter Konungen bestämt; och skall framställning hos annan myndighet att utbekomma sådan handling ofördröjligen, där sökanden det äskar, hänskjutas till myndighet som äger pröva frågan.

5:o. Menar någon att myndighet olagligen vägrat honom tillgång till allmän handling, äger han söka rättelse i den ordning som gäller för vinnande av ändring i beslut eller åtgärner av myndigheten i det mål eller ärende till vilket handlingen hör. Hänfö sig icke handlingen till mål eller ärende, däri beslut av myndigheten kan överklagas, skall rättelse sökas i den ordning som i allmänhet må gälla för vinnande av ändring i myndighetens beslut eller åtgärder. Kan talan om utlämnande icke enligt nu givna regler fullföljas, skola besvär anföras hos Konungen i vederbörande statsdepartement, såvitt fråga är om statsmyndighet, och hos Konungens befallningshavande, såvitt fråga är om kommunalmyndighet. Över departementschef's vägran att utlämna hand-

(Nuvarande lydelse.)

bruk avsedd materiells tekniska byggnad och beskaffenhet, kommunikations- och förbindelseleder, experiment och uppfinningar, vilkas offentliggörande kan medföra våda för rikets säkerhet eller uppenbart kan skada dess försvar, ej må utan Konungens särskilda tillstånd utlämnas, sedan Konungen i statsrådet fattat beslut, att dessa handlingar skola hållas hemliga; dock att härigenom konstitutionsutskottets, statsutskottets och statsrevisorernas rätt ej inskränkes. Den, som i tryck offentliggör sådan handling, straffes, där honom vederligt är, att den bör hemlighållas, efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en månad till och med två år eller i ringare fall med böter från och med trettiotre riksdaler sexton skillingar till och med trehundra-trettiotre riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Att, där underrätt vid handläggning av mål låtit åhörarna avträda på den grund att i händelse av rättegångens offentlighet något kunnat uppenbaras, som med hänsyn till rikets säkerhet bör hållas hemligt för främmande makt, protokoll över sådan handläggning samt därvid till underrätten ingivna handlingar i målet så ock högre rätts protokoll i samma mål och däri efter meddelande av underrättens utslag inkomna handlingar ej må, utan särskilt tillstånd av vederbörande rätt, utlämnas innan målet blivit skilt från rättens handläggning; och må, i den mån rätten finner protokoll eller handling i målet ej heller efter avslutad handläggning kunna utlämnas utan våda för rikets säkerhet och förty därefter vid handläggningens av-

(Föreslagen lydelse.)

ling må dock icke klagas. Om vinnande av rättelse i dylikt beslut av myndighet som tillhör eller lyder under riksdagen gälla vad riksdagen bestämmer.

Har Konungens befallningshavande eller magistrat bifallit talan mot kommunalmyndighets beslut att vägra handlingar utlämnande, må besvär däröver anföras av kommunalmyndigheten så ock, inom samma tid som står nämnda myndighet till buds, av den vilkens personliga eller ekonomiska förhållanden i handlingen avses.

Besvär, som iföljd av ovan givna stadganden hos Konungen fullföljas i statsdepartementen, skola i regeringsrätten föredragas och avgöras.

Mål och ärenden som i detta moment avses skola alltid skyndsamt behandlas.

6:o. Handling, som i följd av stadgande i den i 2 mom. omförmälda lagen eller i följd av någon enligt samma lag meddelad föreskrift ej må till envar utlämnas, må ej heller i tryck utgivas.

7:o. Vad i denna paragraf stadgas om allmänna handlingar har ej avseende å exemplar av tryckt skrift som avlämnats enligt 1 § 11 mom. eller 4 § 2 mom.

Nämnda stadganden avse ej heller enskilda skrifter som överlämnats till allmänt arkiv eller bibliotek eller eljest till myndighet utslutande för förvaring och vård eller forsknings- och studieändamål. Sådan enskild skrift må ej utlämnas eller i tryck utgivas i strid mot villkor som vid överlämnandet blivit fastställda. Konungen äger dock förordna, i vad mån förbud varom nu sagts må upphöra att gälla i fråga om skrift, som i mera än sjut-

(Nuvarande lydelse.)

slutande meddelar förbud, utlämnande ej utan Konungens särskilda tillstånd äga rum före femtio år efter det slutligt beslut i målet givits. Dock göres härigenom ej inskränkning i parts rätt att utbekomma protokoll och erhålla del av handlingarna i målet. Över rättens beslut, huruvida protokoll eller handling må utlämnas, vare klagan ej tillåten. Utgiver part eller annan, med vetskap om att protokoll eller handling enligt vad nu är sagt bör hemlighållas, utan Konungens särskilda tillstånd protokollet eller handlingen i tryck, straffes efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en månad till och med två år eller i ringare fall med böter från och med trettio tre riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettio tre riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Att, då i mål om obehörigt användande eller yppande av yrkeshemlighet eller om missbrukande av anförtrödd ritning, mönster, modell, schablon eller dylik teknisk förebild underrätt förordnat om handläggning inom stängda dörrar på den grund, att målets offentliga handläggning prövats kunna för den, vilkens rätt förmenas hava blivit genom den åtalade handlingen kränkt, medföra ytterligare skada i samma hänseende, protokoll över sådan handläggning samt därvid till underrätten ingivna handlingar i målet så ock högre rätts protokoll i samma mål och däri efter meddelande av underrättens utslag inkomna handlingar ej må, utan särskilt tillstånd av vederbörande rätt, utlämnas innan målet blivit skilt från rättens handläggning; och må, i den

(Föreslagen lydelse.)

tio år varit överlämnad i allmän vård.

8:o. Enskilda anteckningar och berättelser av diplomatiska personer angående rikets förhållande till främmande makter må ej, innan femtio år förflutit från den tid de avse, utan Konungens tillstånd i tryck utgivas eller, då de överlämnats i myndighets vård, därifrån utlämnas.

9:o. Enskilt brev, som ej till något rättegångsmål nödvändigt hörer, må ej utan deras tillstånd, som det angår eller tillhör, i tryck utgivas.

10:o. Bryter någon mot föreskrifterna i denna paragraf, straffes, där gärningen är att anse som brott i ämbete eller tjänst eller eljest är i allmän eller särskild lag belagd med straff, enligt vad i sådan lag är stadgat. I andra fall vare straffet böter från och med fem till och med ettusen riksdaler; dock att, där handlings utlämnande från myndighet kan förskylla fängelse enligt den i 2 mom. omförmälda lag, även dess utgivande i tryck må beläggas med dylikt straff.

Skrift, som i tryck utgivits i strid mot denna paragraf, må kunna konfiskeras.

11:o. Rätt att i tryck utgiva handling, varom i denna paragraf sägs, medför ej befrielse från ansvar för missbruk av tryckfriheten, som skriftens utgivande jämlikt 3 § kan innefatta.

*(Nuvarande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

mån rätten finner protokoll eller handling i målet ej heller efter avslutad handläggning kunna utlämnas utan fara för skada, varom ovan nämnts, och förty däremot vid handläggningens avslutande meddelar förbud, utlämnande ej utan Konungens särskilda tillstånd äga rum före femtio år efter det slutligt beslut i målet givits. Dock göres härigenom ej inskränkning i parts rätt att utbekomma protokoll och erhålla del av handlingarna i målet. Över rättens beslut, huruvida protokoll eller handling må utlämnas, vare klagan ej tillåten. Utgiver part eller annan, med vetskap om att protokoll eller handling enligt vad nu är sagt bör hemlighållas, utan Konungens särskilda tillstånd protokollet eller handlingen i tryck, straffes efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med fängelse från och med en till och med sex månader eller i ringare fall med böter från och med trettio riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettio riksdaler sexton skillingar.

Att, i vad rättegångsmål som helst, en part väl må vara tillåtet att, innan dom eller utslag fallit, efter eget val, genom tryck kungöra inlagor, besvär och anklagelse; men att en sådan part även åligger vederpartens förklaringar därå, jämte domstolens utlåtande däröver och ledamöternas i domstolen särskilda vota, genom tryck kunniga göra, så att allt vad som hörer till en fullständig upplysning om själva saken, dess behandlingssätt och utslagens grunder, må till allmänhetens kunskap komma. Likväl må ej någon anses skyldig att utlösa andra handlingar, än till detta

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

ändamål ovillkorligen oundgängliga äro, och må prövningen därom bero av domaren, hos vilken målet förevarit, under laga ansvar, om därmed anorlunda förfares, än med denna lags tydliga mening och stadgande örensstämmer. Den häremot bryter, böte femtio riksdaler.

Det skall ock stå var och en part fritt, som haver någon sak, eller något annat dess rättighet rörande mål, antingen hos Kungl. Maj:t i dess högsta domstol, eller vad annan domstol eller publikt verk det vara må, att däröver låta trycka underrättelse, eller så kallad species facti; dock att han håller sig vid sanning och anständighet. Den häremot bryter, böte trettio tre riksdaler sexton skillingar.

Att protokoll och handlingar i förlikta brottmål ej må, så länge någon av parterna lever, utan deras ömsesidiga tillstånd, eller, därest parterna äro döda, ej förrän femtio år efter deras död, av trycket utgivas. Den häremot bryter, böte trettio tre riksdaler sexton skillingar.

Att ingen må tillåtas att, i andra fall än allmänna lagen och gällande författningar utstaka, meddela eller till tryck utlämna utdrag av kyrkoböcker eller av andra själavården och kyrkodisciplinen rörande handlingar, i vad de innehålla upplysning, huruvida enskild person ådragit sig straffpåföljd, vilken utestänger från behörighet och rättigheter, som omfattas i 2 kap. 19 § strafflagen, eller om enskild persons leverne och seder i övrigt, såvitt de lända honom till skada eller förklenande. Den häremot bryter, böte trettio tre riksdaler sexton skillingar.

Att läkares och medicinalstyrelsens

(Nuvarande lydelse.)

utlåtanden, skrivelser, koncept och protokoll i mål eller ärende, som avses i lagen om äktenskaps ingående och upplösning, eller på läkares eller medicinalstyrelsens föranstaltande verkställd utredning i sådant mål eller ärende eller till Konungens befallningshavande eller Konungen inkomna handlingar i ärende om intagande å allmän anstalt för vård av alkoholister ävensom läkares utlåtanden och koncept i sådant ärende icke må, i andra fall än allmän lag eller författning stadgar, utan medgivande av den eller dem, målet eller ärendet angår, utlämnas till annan eller utgivas av trycket. Den häremot bryter, böte trettio tre riksdaler sexton skillingar.

Att handlingar och protokoll i äktenskapsmål, mål om faderskap och underhållsskyldighet till barn utom äktenskap samt mål om äktenskaplig börd, som vid underrätten handlagts inom stängda dörrar, ej må utan parternas tillstånd utlämnas till annan eller utgivas av trycket förrän femtio år efter deras död. Den häremot bryter, böte trettio tre riksdaler sexton skillingar.

Att till Konungens befallningshavande, sundhetsinspektör, militärläkare eller läkare vid straff- eller tvångsarbetsanstalt eller häkte inkomna handlingar i ärende, som avses i lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, ävensom Konungens befallningshavandes, sundhetsinspektörs och läkares protokoll, anteckningar, skrivelser och koncept samt av läkare utfärdade intyg i sådant ärende icke må, i andra fall än allmän lag eller författning stadgar, utlämnas eller ut-

(Föreslagen lydelse.)

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

givas av trycket; dock att den, mot vilken anmälan enligt samma lag inkommit, vare berättigad taga del av protokoll och handlingar i ärendet. Den häremot bryter, böte trettiotre riksdaler sexton skillingar.

Att utdrag av det i riket inrättade straffregister ej må meddelas i vidsträcktare mån, än som föranledes av lag, stiftad i den ordning 87 § rege- ringsformen stadgar. Den häremot bryter, så ock den, som i tryck offentliggör dylikt utdrag, vilket obehörigen meddelats böte femtio riksdaler.

Att till försäkringsrådet eller riks- försäkringsanstalten inkomna handlingar, från nämnda myndigheter utgångna skrivelser samt hos dem förda protokoll och anteckningar, såvitt de röra enskildas personliga förhållanden eller avse arbetet i arbetsgivares rörelse, företag eller verksamhet eller de förhållanden, under vilka arbetet bedrives, eller arbetarnas antal, arbetstid och avlöningsförhållanden, ej må utlämnas förrän fem år förflutit från handlingens datum, därest ej med hänsyn till de förhållanden, under vilka ett tidigare utlämnande ifrågasättes, trygghet kan anses vara för handen, att detsamma ej kommer att missbrukas till skada för den, som i handlingen avses; ägande vederbörande myndighet, då undantag sålunda medgives, att göra de förbehåll, som prövas erforderliga. Den, som obehörigen utlämnar handling eller i tryck offentliggör handling, som han vet vara obehörigen utlämnad, så ock den, som bryter emot förbehåll, varunder utlämnande skett, böte från och med femtio till och med trehundra riksdaler.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Att uppgifter, som skattskyldiga till ledning för egen taxering avlämna till beskattningsmyndigheter eller som från bankbolag, sparbank eller annan penningförvaltande inrättning till samma myndigheter avlämnas angående skattskyldigs ränteinkomst från inrättningen eller om beloppet av skattskyldigs inestående medel, samt deklARATIONER, som till ledning för beräkning av arvsskatt eller skatt för gåva avgivas till vederbörande myndigheter, ej må utlämnas till andra än dem, som enligt skatteförfattningarna äga taga del av samma uppgifter eller deklARATIONER. Den häremot bryter, så ock den, som i tryck offentliggör dylik uppgift eller deklARATION, vilken obehörigen utlämnats, böte femtio riksdaler.

Att för officiell statistik lämnade uppgifter, som avse namngivna enskilda personer, bolag eller andra enskilda samfälligheter, ej må utlämnas, förrän fem år från uppgiftens datum förflutit; dock att, såvida med hänsyn till uppgiftens natur eller det ändamål, för vilket den åstundas, och omständigheterna i övrigt trygghet kan antagas vara för handen, att ett tidigare utlämnande icke kommer att missbrukas till skada för den, som avgivit uppgiften eller eljest däri avses, utlämnande även före sagda tidpunkt må äga rum; ägande vederbörande myndighet att därvid göra de förbehåll, som kunna prövas erforderliga. Den, som obehörigen utlämnar uppgift eller i tryck offentliggör uppgift, som han vet vara obehörigen utlämnad, så ock den, som bryter emot förbehåll, varunder utlämnande skett, böte från och med femtio till och med trehundra riksdaler.

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

Att följande handlingar, nämligen:
till tillsynsmyndighet över banker,
sparbanker och försäkringsanstalter
inkomna handlingar, därifrån ut-
gångna skrivelser samt där förda pro-
tokoll och anteckningar, samtliga i
vad de röra enskildas förhållanden
till bank, sparbank eller försäkrings-
anstalt,

till tillsynsmyndigheten över fond-
kommissionsrörelse och fondbörs-
verksamhet inkomna handlingar, där-
ifrån utgångna skrivelser samt där
förda protokoll och anteckningar,
samtliga i vad de röra vederbörande
yrkesutöwares enskilda affärer eller
andra personers ekonomiska förhål-
landen,

icke må utlämnas, förrän femton år
förflutit från handlingens datum, där-
est icke vederbörande tillsynsmyndig-
het för fullgörande av sin uppgift så
prövar nödigt. Den häremot bryter,
så ock den, som i tryck offentliggör
dylik handling, vilken obehörigen ut-
lämnats, böte femtio riksdaler.

Att ansökning om patent ävensom
övriga handlingar i ärende angående
sådan ansökning samt patentmyndig-
hetens protokoll och beslut däri icke
må, i vad de angå uppfinning, därå
ej patent beviljats, utan sökandens
medgivande utlämnas i vidsträcktare
mån än som föranledes av gällande
förordning angående patent och de
ytterligare föreskrifter, som kunna, i
den ordning 87 § regeringsformen
stadgar, varda meddelade. Den här-
emot bryter, böte femtio riksdaler.

Att i ärende angående upphandling
eller utförande av arbete för statens
räkning eller försäljning av staten till-
hörig lös egendom skrivelse, vilken
utgått från myndighet, som handläg-

*(Nuvarande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

ger ärendet, eller i stadgad ordning infordrade skriftliga anbud, som inkommit till sådan myndighet, eller andra hos myndigheten befintliga handlingar, som kunna tjäna till upplysning, i vad mån anbud i ärendet inforrats eller avgivits, eller som eljest avse dylikt anbud, icke må, innan anbuden slutligen prövats ävensom, där samtliga anbuden förkastats och i samband därmed beslutats att infordra nya anbud, slutlig prövning jämväl av dessa skett, utlämnas i vidare mån än för prövningen befinnes nödvändigt eller begäran om anbuds utbekommande framställs av anbudsgivaren, vilket förbud likväl icke gäller protokoll över i ärendet hållen auktion, samt att i dylikt ärende genom myndighet försorg upprättade kostnadsberäkningar och prisbestämningar ävensom tjänsteutlåtanden, vilka avse desamma, ej må utan myndighetens samtycke utlämnas, förrän ärendet blivit slutligen prövat, ägande, där särskilda omständigheter det föranleda, myndigheten besluta, att sådan handling i prövat ärende skall hemlighållas under högst ett år från dess upprättande. Den, som med vetskap om att handling enligt vad nu är sagt bör hemlighållas, utlämnar eller i tryck offentliggör handlingen, straffes efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med böter från och med trettio tre riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettio tre riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Att av vattenfallsstyrelsen ingånget kontrakt rörande leverans av elektrisk energi jämte därtill hörande handlingar ej må utlämnas, förrän kontrak-

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

tet upphört att gälla, därest ej, med hänsyn till de förhållanden, under vilka ett utlämnande ifrågasättes, trygghet kan anses vara för handen, att detsamma ej kommer att missbrukas till skada för vattenfallsstyrelsens verksamhet eller den, som saken eljest rör; ägande vattenfallsstyrelsen, då undantag sålunda medgives, att göra de förbehåll, som prövas erforderliga. Den, som obehörigen utlämnar handling eller i tryck offentliggör handling, som han vet vara obehörigen utlämnad, så ock den, som bryter mot förbehåll, varunder utlämnandet skett, straffes efter allmän lag, om gärningen är i den med straff belagd, men eljest med böter från och med trettiofyra riksdaler sexton skillingar till och med trehundra trettiofyra riksdaler sexton skillingar, och skriften konfiskeras.

Att handlingar, inkomna till myndighet, vilken har att i enlighet med bestämmelser i lag, stiftad i den ordning, § 87 regeringsformen stadgar, verkställa undersökning rörande monopolistiska företag och sammanslutningar inom näringslivet, ävensom från sådan myndighet utgångna skrivelser eller där förda protokoll och anteckningar ej må utlämnas i andra fall än allmän lag eller författning stadgar. Den, som obehörigen utlämnar handling eller i tryck offentliggör handling, som han vet vara obehörigen utlämnad, så ock den, som bryter emot förbehåll, varunder utlämnandet skett, straffes med böter från och med femtio till och med tiotusen riksdaler eller, där omständigheterna äro synnerligen försvårade, med fängelse i högst sex månader. Innefattar gärningen jämväl förbrytelse i ämbete el-

(Nuvarande lydelse.)

(Föreslagen lydelse.)

ler tjänst, gånge som i 4 kap. 2 § strafflagen stadgas. I fall, som nu sagda äro, skall ock skriften konfiskeras.

Att sådant, som rörer styggheter, eller högeligen sårar blygsamheten, eller innehåller hädelser emot Gud, eller lastliga uttryck om rikets varande överhet, eller vad i avseende på personer, vilka ett mål icke egentligen beträffar, kunde i sådana handlingar hava influtit otidigt, anstötligt eller förklenligt, icke må uti dem, vid vite av trettiofire riksdaler sexton skillingar, genom trycket kungöras, utan såvida, vad sistnämnda fall angår, åberopandet skulle av domaren, som sist i målet dömt, prövas nödvändigt till upplysning och styrkande av själva huvudsaken.

I övrigt, och som det bleve för vidlyftigt, att alla förekommande ämnen, mål och ärenden med noggrannhet utsätta, skall det stå var och en fritt, att i tryck allmänt kunnigt göra allt vad som i denna lag icke finnes uttryckligen förbjudet; följaktligen skall ock ej något, som över i denna lag tillåtliga ämnen i tryck anmärkes, påminnes, eller eljest gransknings- eller reflexionsvis i dagstjuget framläggas, kunna, under förevändning att innebära tadel eller klander, såsom straffbart anses, såvida skrivsättet icke såsom smädigt eller skändligt sig utmärker, om ansvar varför i denna lag stadgat är.

2) angående ändrad lydelse av § 4 3:o tryckfrihetsförordningen.

§ 4.

§ 4.

3:o. I alla de fall, där åtal, enligt

3:o. I alla de fall, där åtal enligt

*(Nuvarande lydelse.)**(Föreslagen lydelse.)*

2 § 4 mom. samt 3 §, genom allmän — — — åtgärd överlämna.	2 § eller 3 § genom allmän — — — åtgärd överlämna.
--	---

Hänvisning i fråga om punkterna 1) och 2):

Kungl. Maj:ts proposition nr 140 till 1936 års riksdag.

Konstitutionsutskottets utlåtande nr 37 år 1936.

Första kammarens protokoll den 27 maj 1936.

Andra kammarens protokoll den 27 maj 1936.

Anmärkning till punkten 2): Sedan ett vid 1936 års lagtima riksdag såsom vilande antaget förslag till ändrad lydelse av §§ 1, 4 och 5 tryckfrihetsförordningen numera slutligen godkänts, lär det under förevarande punkt 2) upptagna förslaget till ändrad lydelse av § 4 mom. 3 tryckfrihetsförordningen, i följd av numera felaktig hänvisning, böra förkastas.

Stockholm den 11 maj 1937.

På konstitutionsutskottets vägnar:

C. A. REUTERSKIÖLD.

Närvarande: Herrar *Reuterskiöld, Hallén, Strömberg, Gustaf Adolf Björkman, Oscar Gottfrid Karlsson, Sandegård, Bergman, Carl Lindmark, Fredrik Ström, Anders Andersson, Hagström, Lindskog, Fast, Vougt, Holmbäck, Lundqvist, Nordström* i Torsby, *Werner* i Höjen, *Fält*, och *Johansson* i Tväråselet.

Reservation

av herr *Reuterskiöld*, som, under erinran om sin vid utskottets betänkande nr 21 avgivna reservation, ansett hemställan böra göras om uppskov med den slutliga prövningen av det vilande grundlagsförslaget rörande allmänna handlingar till nästa riksdag.
